

KURJER WILEŃSKI

Rok V.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 253 (1300)

W związku z układami w Królewcu.

W Królewcu rozpoczynają się ponownie obady polsko-litewskie. Trudno przewidzieć w jakiej mierze wyniki ich zaważą na szali losów dwóch ongiś połączonych narodów. Bowiem ze strony naszych litewskich kontrahentów zachodzi brak podstawowego czynnika zgody: chęci doprowadzenia do porozumienia. Jako że:

„W tem to cały jest ambaras

Aby dwoje chciało naraz—

może ponownie skończyć się królewskie zjazd na sytuacji, wynalezionej przez Trockiego podobno, a zastosowywanej z artyzmem niepospolitym przez p.p. Woldemarasa i Von Morath'a, właściwego wielko-rządcy kowieńskiego myśli maksymy „ni mir, ni wojna”.

Nie potrzebujemy powtarzać, jakie czynniki pracują nad utrzymaniem atmosfery niepewności w północno-wschodniej części Europy. Są tam bowiem zaangażowane w dość znacznej mierze interesy niemieckie, w pewnej mierze sowieckie, wreszcie—istny bigos stanowią powikłane ze sobą: aspiracje litewskie do imperjalistycznej ekspansji na tereny polsko-białoruskie, sentyment do Wilna, chorobliwy strach przed polskością, z jej starą kulturą i ludnością, stanowiącą znaczną część inteligencji ziem litewskich, momenty socjalnej niechęci do polskiego obywatelstwa ziemskiego, bojaźń konkurencji polskiej w karjerach urzędniczych, i t. p.

Należy jednak stwierdzić, że litewska myśl polityczna nie potrafiła dotychczas wyznaczyć pozytywnego programu politycznego i gospodarczego i przewodniej idei mogącej doprowadzić do jakiegos wyjścia z sytuacji, którą sami Litwini zwą tymczasową. Bowiem poza nieco naiwnym hasłem: „My bez Wilna nie uspokoiemy się” — nie zrobiono nic, nie do absolutnie nic, co mogłoby spowodować jakąś najmniejszą nawet zmianę sytuacji. Wprawdzie wraskiem trąb Żydzi zburzyli kłedy mury Jerycha, ale fakt tego rodzaju w historii ludzkości pozostał odosobniony i zapewne — nie powtórzy się więcej.

Wymienionym czynnikom negatywnym przeciwstawiają się lub przeciwdziałają im mogą poza odczyną polityczną Polski na terenach międzynarodowych, następujące momenty:

1) Ewolucja polityczna i gospodarcza Nadbałtyki,

2) Ewolucja gospodarcza Litwy,

3) Pozytywny program polityczny dla ziem byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Ewolucja polityczna i gospodarcza Nadbałtyki, którą omawialiśmy obszernie na łamach prasy kowieńskiej, streszcza się do uczynienia z trzech małych republik nadbałtyckich: Litwy, Łotwy i Estonii — związku polityczno-gospodarczego, mającego na celu jak wspólną linię polityczną wobec znacząco większych sąsiadów, tak i wykorzystanie uprzywilejowanej sytuacji gospodarczej, w jakiej te kraje znajdują się, dzięki ich położeniu geograficznemu. Dążenia do urzeczywistnienia związku bałtyckiego są bardzo silne w Estonii, wzmagają się na Łotwie, zaprzeczane są, w myśl poświęcenia wszystkiego owemu słynnemu „nie uspokoiemy się” — przez Litwę. Tego rodzaju stan rzeczy skończy się bądź przełamaniem uporu Litwy, bądź też całkowitem izolowaniem jej od sąsiadów, posiadających szereg wspólnych interesów z Litwą.

Ewolucja gospodarcza Litwy uzasadnia najbardziej pesymistyczne przewidywania. W numerze 169 „Kurjera Wileńskiego” z 28-go lipca r. b. pisaliśmy o „Litwie w przededniu ciężkiego kryzysu gospodarczego”. Podawaliśmy tam cyfry, dotyczące litewskiego bilansu handlowego, kredytów oraz cyfry, wyjęte z bilansów Banku Litewskiego. Jeśli zestawimy podane wówczas obliczenia z cyframi z ostatnich miesięcy, to zauważymy, jak silnie zaakcentowały się zniżkowe tendencje litewskiego barometru gospodarczego. Defi-

cyt handlowy wynosi bowiem już 50.000.000 litów za 9 miesięcy roku bieżącego, stancjąc przeszło 20 proc. sumy rocznego eksportu; kredytów, poza niemieckimi, skromnymi zresztą, Litwa nie uzyskała; zapas dewiz w Banku Lit. stale się zmniejsza. Powtarzamy więc, jak przed 4 miesiącami, i jak przed rokiem, że litewski organizm gospodarczy zwolna i stopniowo wykazuje coraz większe wyczerpanie.

W tym wypadku czas działa wyraźnie na niekorzyść Litwy, wobec czego nie są wykluczone już teraz ze strony Litwy pewne propozycje w sprawie komunikacji kolejowej i wodnej.

Inną jest rzeczą, czy Polska będzie zainteresowana w poczynieniu koncesji na rzecz tranzytu litewskiego, bez odpowiednich kompensat.

Programu politycznego dla ziem b. W. Księstwa Litewskiego dotychczas niema. Nie wytworzyli go Litwini, uwięzieni zapewne jeszcze na długo w ciasnym zauku zoologicznego nacjonalizmu; braknie go również z drugiej strony barykady — w Wilnie. Powodem stanu rzeczy w Wilnie jest, jak dotychczas — ogólny brak zainteresowania kwestią statutu politycznego naszych ziem. Grupa t. zw. „krajowców” reprezentowana przez „Przegląd Wileński” jest słaba. Hasła autonomii, wysuwane od czasu do czasu także przez „Kurjer Wileński” — nie znajdują oddźwięku. Należy powiedzieć wyraźnie: większość ludności Wileńszczyzny nie chciała jak dotychczas autonomii.

Nie znaczy to jednak, by konieczność pewnych modyfikacji nie zaistniała. Wypadki wskazują na ożywienie tendencji, dążących do wskrzeszenia idei byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Jak się one skryształizują — jest to kwestia przyszłości. Nie ulega natomiast kwestionowaniu, że konieczność przeciwdziałania litewskiej negacji, pozytywnej akcji politycznej na terenie Wileńszczyzny — znajduje się na porządku dziennym.

Jeżeli cykl układów z Litwą, ostatnie ogniwo którego stanowią obrady Królewskie, przyczyni się do podniesienia u nas hasła pracy w imię ideałów b. Wielkiego Księstwa Litewskiego, nie można będzie twierdzić, że układy nie dały wyników.

T. Nagurski.

Kronika telegraficzna.

— Po zamachu na konsula polskiego w Pradze władze czeskie zarządziły ostrą kontrolę emigrantów przebywających w Czechosłowacji.

— Dłuższą naradę w sprawie utworzenia komisji rzeczoznawców odbył Poincaré w Parkreim Gilbertem.

— Rząd rumuński podał się do dymisji. Zapewniają, że Maniu otrzyma misję utworzenia nowego gabinetu. Współudział Titulescu w gabinetcie Maniu wydaje się zapewnionym. Do czasu powrotu Titulescu z Londynu, kierownictwo ministerstwa spraw zagranicznych objął Valia Voievod, który ma być ministrem spraw wewnętrznych.

— Walka pomiędzy przystawcami a robotnikami w Niemczech grozi dalszym rozszerzeniem. Poza lokautem w przemysle metalicznym, zanosi się obecnie na lokaut w przemyśle włókienniczym, który objąć może około pół miliona robotników.

— Został aresztowany gen. Pangalos. Aresztowanie nastąpiło z powodu manifestacji, która miała miejsce w związku z wyborami przed lokalem klubu stronnictwa gen. Pangalosa.

— Rozprawa sądowa mordercy prezydenta Meksyku gen. Obregona Toralowi odbywała się w dniu onegdajszym w dalszym ciągu. Publiczność oraz dziennikarze przeszukiwani byli przy wstępie na salę, czy nie posiadają broni. Toral oświadczył, że zamordował gen. Obregona, aby przysłużyć się katolicyzmowi. Siostra Concepcion nie ma z tą zbrodnią nic wspólnego.

— Wzdłuż wybrzeża Liguryjskiego szaleje strasna burza. Wicher osiąga miejscami szybkość 80 kilometrów. Z powodu oberwania się chmury, w wielu miejscach niżej położone części miast i liczne składy zostały zalane. Bordighera, gdzie znajduje się sławny dom zaroiowy, została zalana falami i zniszczona. Wody znoszą zbiory i zasiewy.

— Sytuacja w dolinie Padu w związku z powodzią przedstawia się w dalszym ciągu groźnie. Woda znowu zerwała kilka mostów. Komunikacja kolejowa na linii Cremona, Breśnia, Mantua jest przerwana. Poziom wody wzrasta w miarę zbliżania się do ujścia rzeki.

Kupując towar krajowy — wzmacniasz bilans handlowy.

POLSKO-LIT. KONFERENCJA W KRÓLEWCU.

Przybycie min. Zaleskiego.

KRÓLEWIEC, 3. XI. Pat. W sobotę o godz. 9 m. 40 rano przybył do Królewca minister spraw zagranicznych Zaleski w towarzystwie reszty członków delegacji polskiej, a mianowicie — zastępcy przewodniczącego delegacji naczelnika wydziału wschodniego p. Hołowski, dyrektora gabinetu ministra Szumlińskiego, naczelnika wydziału ustrojów międzynarodowych p. Tarnowskiego.

Na dworcu kolejowym oczekiwał p. ministra poseł polski w Berlinie min. Roman Knoll, konsul generalny polski w Królewcu p. Staniewicz w otoczeniu personelu konsulatni.

W imieniu rządu Rzeczy Niemieckiej witał p. mla. Zaleskiego zastępca nadprezydenta prowincji Prus Wschodnich dr. Steinhof w otoczeniu wyższych urzędników. Pożatem na dworcu zebrali się dziennikarze polscy i zagraniczni. Członkowie delegacji zamieszkałi tak samo, jak i w czasie poprzedniej konferencji, w hotelu Berlinerhof.

Porządek dzienny pierwszego posiedzenia plenarnego.

KRÓLEWIEC, 3. XI. Pat. Po przybyciu obu delegacji zastępca przewodniczącego polskiej delegacji naczelnik wydziału wschodniego Hołowski odwiedził dziś w południe członka delegacji litewskiej posła litewskiego w Berlinie Sidzikauskasa i po dłuższej z nim rozmowie ustalili, że pierwsze posiedzenie plenarne obu delegacji odbędzie się dziś t. j. w sobotę o 3 30 p. p.

Porządek dzienny pierwszego posiedzenia plenarnego obu delegacji obejmie najpierw sprawozdanie komisji ruchu lokalnego i prawniczego.

Pierwsze plenarne posiedzenie.

KRÓLEWIEC, 3. XI. (Pat). Dzisiaj o godzinie 3 min. 30 popołudniu odbyło się w gmachu nadprezydium prowincji wschodnio-pruskiej pierwsze posiedzenie plenarne konferencji polsko-litewskiej. Kolejne przewodnictwo konferencji przypadło premierowi litewskiemu Woldemarasowi.

Przed otwarciem obrad konferencji zabrał głos obecny na posiedzeniu nadprezydent prowincji wschodnio-pruskiej Siehr, który powitał p. Ministra Zaleskiego i p. premiera Woldemarasa oraz obie delegacje w imieniu rządu Rzeczy Niemieckiej i prowincji wschodnio-pruskiej wyrażając radość z powodu wyboru Królewca na miejsce konferencji a zarazem nadzieję, że obie delegacje znajdą w Królewcu dogodne i przyjemne warunki do pracy. Podkreśliwszy, że wydał wszelkie zarządzenia, aby obu delegacjom oraz obecnym w Królewcu dziennikarzom poczynił wszelkie ułatwienia, nadprezydent Siehr życzył rokowań powodzenia. Premier litewski Woldemaras, jako przewodniczący konferencji podziękował następnie p. nadprezydentowi Siehrowi za jego oddanie, poczem zabrał głos p. minister Zaleski, który oświadczył, że członkowie delegacji polskiej wynieśli z Królewca niezwykle miłe wspomnienia i prosili p. nadprezydenta Siehra o wyrażenie w jego imieniu podziękowania rządowi Rzeczy Niemieckiej i rządowi pruskiemu za okazaną gościnność. Po tych przemówieniach nadprezydent Siehr opuścił salę obrad.

Premier litewski Woldemaras, obejmując przewodnictwo, zarządził przystąpienie do porządku dziennego, obejmującego sprawozdanie trzech komisji, które obradowały poprzednio w Berlinie, Warszawie, i Kownie i zaproponował, aby rozpoczął obrady od sprawozdania pierwszej komisji ruchu lokalnego i prawnej, która okazała się najszcześliwszą. Po wyrażeniu na to zgody przez p. min. Zaleskiego litewski przewodniczący wspomnianej komisji poseł litewski w Berlinie Sidzikauskas rozpoczął sprawozdanie komisji przypomnieniem, że strona litewska nie przyjęła przedłożonego przez delegację polską w komisji projektu konwencji, która dotyczyła miała pewnych ułatwień dla ludności granicznej, zamieszkałej w obrębie 30 klm. od t. zw. linii administracyjnej. Strona litewska złożyła ze

Udział w rokowaniach Daukantasa.

KRÓLEWIEC, 3. XI. Pat. Udział w rokowaniach polsko-litewskich litewskiego ministra wojny Daukantasa wywołał sensację.

Dzienniki litewskie komentują ten fakt jako dowód: 1) poważnych zamiarów Litwy, z jakimi przystępuje ona do rokowań, 2) silniejszego stanowiska Woldemarasa na wewnątrz w stosunku do rokowań z Polską, 3) zamiar Litwy przeprowadzenia narad przedwzrostkiem nad paktem o niezagrożeniu, w której to sprawie miodrajnym jest minister wojny.

Pesymizm prasy kowieńskiej.

KOWNO, 3. XI. Pat. Dzienniki kowieńskie donoszą z Królewca, że zainteresowanie konferencją tym razem jest daleko mniejsze aniżeli uprzednio. Dziennikarze przybyli do Królewca także w mniejszej ilości. Zupełnie niema przedstawicieli prasy państw zachodnich. O oczekiwanych rezultatach konferencji „Lit. Żinios” pisze co następuje: Punkty widzenia stron obydwóch na tyle są różne, że nie można dopatrzeć się zupełnie możliwości przetrwania mostu zgody nad tą przepaścią. „Lit. Aidas” natomiast pisze, iż w Królewcu panuje opinia, że pertraktacje tym razem dadzą bardziej pozytywne rezultaty, aniżeli przypuszczają to pesymiści.

Dziennik „Sutemos”, który wychodził zamiast zawieszzonego „Rytasa” w dłuższym artykule wstępny pisze, że biorąc pod uwagę ostatni wywiad dla prasy w Rydzie Hołowski, iż rząd polski w Królewcu nie wystąpi z żadnymi nowymi propozycjami, a także wywiad Woldemarasa, że on nie jedzie do Królewca z „jakimikolwiek” nowymi propozycjami, należy dojść do wniosku, że obydwie strony będą bronić swych dotychczasowych pozycji. Dlatego bez żadnego ryzyka można przypuszczać, że konferencja nie doprowadzi do jakichkolwiek rezultatów.

„Izwiestja” w roli mentora.

MOSKWA, 3. XI. (Pat.). Z okazji konferencji polsko-litewskiej w Królewcu „Izwiestja” piszą: Jest zupełnie oczywiste, że o ile obie strony pozostaną na swych poprzednich stanowiskach, konferencja zakończy się niepowodzeniem.

Doświadczenie poprzednich rokowań musiało wykazać jasno obydwom stronom, że weszły one na złą drogę. Litwa musi zrozumieć, że może ona, nie rezygnując bynajmniej ze swych pretensyj międzynarodowych, zapewnić swe bezpieczeństwo i swą pozycję międzynarodową przez wejście z Polską w porozumienie w sprawach nie dotyczących kwestii wileńskiej.

Polska natomiast o ile nie chce ponieść odpowiedzialności za możliwe konsekwencje zerwania rokowań, musi wyrecz się swej taktyki teroryzowania Litwy i wywiekania na nią presji swymi agresywnymi zamiarami.

(Dalszy ciąg depesz na stronie 2).

Dzień polityczny.

Wczoraj rano przybył do Krakowa p. prezes Rady Ministrów prof. Bariel na uroczystość 10-lecia pierwszego pułku saperów kolejowych. Po powitaniu na dworcu p. premier wraz z przedstawicielami władz i korpusem oficerskim pierwszego pułku saperów odjechał motorówką na poligon pułku saperów. P. premier bierze udział w uroczystościach 10-lecia pułku, jako oficer rezerwy pierwszego pułku saperów kolejowych.

W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, powołana została przy Min. Skarbu komisja kwalifikacyjna do spraw zaopatrzenia b. skazanców politycznych. Przewodniczącym komisji został naczelnik wydziału emerytalnego Min. Skarbu, Adam Lincker, pozmem w skład komisji wchodzi delegaci Min. Pracy i Opieki Społ., Sprawiedliwości, Spraw Wewn., oraz z ramienia stowarzyszenia b. więźniów politycznych postawie: Pużak i Kwapiński.

W związku z zamachem Pasiuka na konsula Rzeczypospolitej, jeden z wyższych urzędników czeskiego Min. Spraw Zagr. złożył w poselstwie polskiem w Pradze oraz konsulowi dr. Lubaczewskiemu wyrazy ubolewania w imieniu min. Benesza.

Delegaci kilku grup emigracji ukraińskiej w Czechosłowacji wyrazili konsulowi dr. Lubaczewskiemu wyrazy ubolewania z powodu stosowania aktów teroru jako środka walki politycznej.

Byli żołnierze u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dnia 2 b. m. popołudniu Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na Zamku prezydium Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny i zarządów głównych związków sferowanych. Na salach Zamku zgromadzili się przedstawiciele organizacji b. wojskowych w liczbie przeszło stu osób z prezesem Federacji gen. dr. Romanem Góreckim na czele.

Po ustawieniu się delegatów w czworobok o godz. 17 weszli na salę Pan Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu Gabinetu Wojskowego i Domu Cywilnego. Wchodzącego Pana Prezydenta Rzeczypospolitej powitał gen. Roman Górecki, przedstawiając mu prezydium Federacji. Wśród młodego i serdecznego nastroju pogawędka, w czasie której Pan Prezydent żywo interesował się działalnością Federacji i jej związków, przeciągnęła się około półtorę godziny. Następnie odbyła się wspólna fotografia, przyczem Pan Prezydent Rzeczypospolitej zasiadł wśród Przedstawicieli Federacji.

Na zakończenie prezes Federacji wrócił się do głowy państwa z krótkim przemówieniem, na które odpowiedział Pan Prezydent. Zgromadzenie zgotowało na cześć Pana Prezydenta długotrwałą entuzjastyczną owację. Na prośbę gen. Góreckiego Pan Prezydent przyjął protektorat nad Federacją Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny.

Z Rosji Sowieckiej.

Po niewczasie.

MOSKWA, 3. XI. 28 (kor. własna.) Jak donosi moskiewska „Prawda”, Profintern (międzynarodowy związek komunistycznych związków zawodowych) przekarał w drodze przez polską paręje komunistyczną 10.000 rubli na wsparcie strajku w Łodzi.

Uroczystości dziesięciolecia związku młodzieży komunistycznej.

MOSKWA, 3. XI. 28 (kor. własna.) W dniu 28. X. w całej Ros. Sow. było uroczyste obchodzone dziesięciolecie związku młodzieży komunistycznej (komsomolu.) C. K. tej organizacji otrzymał szereg odezw gratulacyjnych od wszystkich instytucji sow. i org. komunistycznych a m. in. od międzynarodówki bolszewickiej i C. K. partii komunistycznej.

W odezwie swojej wzywa ten ostatni młoda generacja komunistyczną do wierności hasłom Lenina i włączanie nowego kierunku, który osiągnął i młodzież bolszewicka.

Dla uczczenia swego 10-lecia, C. K. komsomolu zwraca się z apelem do wszystkich robotników sow. o ofiarowanie 3 godzin pracy nadprogramowej na rzecz szkół technicznych, które mają powstąć przy sow. 7 klasowych szkołach powszechnych. W g. ostatnich danych „komsomol” Z. S. R. liczy 2.200.000 członków zorganizowanych w 50.000 jasełkach.

Trudności aprowizacyjne większych miast Ros. Sow.

MOSKWA, 3. XI. (kor. własna.) Moskwa, Leningrad i szereg innych większych miast Ros. Sow. z powodu złej organizacji dowozu żywności, znajdują się wobec ciężkich kłopotów aprowizacyjnych. Przed piekarniami i sklepami z żywnością stoja od rana do wieczora długie „ogonki”. Wśród ludności szerzy się panika, zmuszająca do czynienia zakupów „na zapas”.

*) Te „nie uspokoiły się” nasuwa wyobraźni mimowolnie dziecinny pokój z bandą rozwrzeszczanych łobuzów, „uspokajanych” mniej, lub więcej energicznie.

WŁADYSŁAW SZWENGRUBEN

Doktor Medycyny, Lekarz Naczelny Szpitala Epidemicznego na Zwierzyni w Wilnie, zmarł dnia 3 listopada 1928 r.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek dn. 6 listopada o godz. 9.30 rano w kościele św. Jakoba, wyprowadzenie zwłok z Kaplicy Szpitala Epidemicznego (na Zwierzyni) na cmentarz Rossa tegoż dnia o g. 2 p. p.

O czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych zmarłego

Zona, córka, siostry, bracia i rodzina.

Zakończenie posiedzenia plenarnego.

KRÓLEWIEC, 3.XI. (Pat.). Komisja warszawska rozważała również sprawę stosunków ekonomicznych pomiędzy oboma krajami. Strona polska złożyła w tej komisji projekt porozumienia ekonomicznego opartego na klauzuli największego uprzywilejowania. Delegacja litewska projektu polskiego nie przyjęła, uważając, że część terytorium polskiego jako spora nie może brać udziału w tych stosunkach pomiędzy oboma krajami.

Ponieważ obie strony złożyły przeciw sobie projekty, uważając każdą, że propozycja drugiej strony nie są zgodne z rezolucją Rady Ligi Narodów z dnia 10 grudnia 1927 roku obie delegacje do komisji ekonomiczno-transytowej i komunikacyjnej rozstały się. Przewodniczący p. Woldemaras zaznacza, że konferencja polsko-litewska ma obecnie za zadanie zajęcie stanowiska wobec raportu komisji ekonomicznej, komunikacyjnej i transytowej. Trudności, na jakie napotykała ta komisja — zostały określone w ten sposób: czy propozycja są zgodne z rezolucją Rady Ligi Narodów, czy też nie? Ponieważ ta kwestja nie mogła być rozstrzygnięta w komisji w sposób dla obu stron zadowalający, konferencja plenarna musi obecnie postarać się

znaleźć jakiśś ugodzenie pomiędzy obu stronami, lub też stwierdzić niepowodzenie. P. min. Zaleski odpowiedział, że ponieważ obie strony określiły już swe stanowisko w komisji, dyskusja ogranicza się do stwierdzenia, czy wysunięcie nowych propozycji jest możliwe. Delegacja polska uczyniła propozycje w komisji i nie widzi możliwości odstąpienia od zasady komunikacji bezpośredniej.

Po wywodach na ten temat p. Woldemaras p. minister Zaleski proponuje utworzenie podkomisji, która by pomijając sedno sprawy poruszonej przez niego poprzednio, rozważyła motywy rozbieżności. Podkomisja ta mogłaby składać się z przewodniczących obu delegacji, którymi by asystowali eksperci — jeden ekonomista i jeden prawnik. Pan premier Woldemaras wyraził swą zgodę na tę propozycję. Dalej postanowiono odłożyć sprawozdanie z działalności trzeciej komisji, która obradowała w Kownie i nie złożyła żadnego raportu do następnego posiedzenia. Termin następnego posiedzenia plenarnego zostanie ustalony po spotkaniu się wymienionej wyżej podkomisji. Na tem dzisiejsze posiedzenie plenarne zamknięto.

Umowa o małym ruchu granicznym.

KRÓLEWIEC, 3.XI. (Pat.). Na dzisiejszym pierwszym posiedzeniu plenarnym konferencji polsko-litewskiej przyjęty został uzgodniony poprzednio w komisji projekt umowy o małym ruchu granicznym. Podpisał ją przez min. Zaleskiego i prem. Woldemarasa nastąpi w najbliższych dniach w Królewcu. W innych sprawach spornych otwarta została dyskusja.

Przewidywania „Siewodnia”.

RYGA, 3.XI. (Pat.). „Siewodnia” donosi z Królewca, że według zebranych przez przedstawiciela tego pisma informacji w tamtejszych kołach poinformowanych panuje opinia, iż prace konferencji przeciągną się czas dłuższy, ponieważ obydwie strony nie zechcą ograniczyć się do formalnych rozstrzygnięć zagadnień, omawianych w komisjach, lecz zajmą się rozpatrywaniem tych zagadnień órobiażowo. Litewski punkt widzenia jest według wymienionych źródeł następujący: rząd litewski opierać się będzie o wiadomą rezolucję Rady Ligi Narodów, która wyklucza ze sfery dyskusji wszystkie sporne zagadnienia natury politycznej. Litwa uznaje stan wojny z Polską za zlikwidowany, uważa jednak, że od zakończenia wojny do zawarcia pokoju jest jeszcze cały szereg momentów przejściowych. Rząd litewski uważa, że przedewszystkiem niezbędne jest stworzenie rzeczywistych gwarancji bezpieczeństwa dla Litwy, gdyż tylko w tych warunkach może się wytworzyć atmosfera wzajemnego zaufania, która pozwoli na zaprowadzenie stanu pokojowego. Wychodząc z tego założenia, Litwa ma zaproponować demilitaryzację pasa pogranicznego o szerokości 50 km. od obu stron obecnej „linii demarkacyjnej”. Delegacja litewska zdecydowana jest pójść na wszystkie ustępstwa natury technicznej, o ile kompromisy te nie będą dotyczyły kwestji przynależności Wilna do Polski. Jednakże w delegacji polskiej ustępstwa te nie są uważane za dostateczne.

Wyjazd Woldemarasa do Kowna.

KRÓLEWIEC, 3.XI. (Pat.). P. premier litewski Woldemaras wyjechał dziś wieczorem do Kowna w towarzystwie litewskiego ministra wojny gen. Daukantasa. P. premier Woldemaras powróci do Królewca jutro wieczorem.

Zniweczenie działań komunistycznych w Krakowie.

KRAKÓW, 3.XI. Pat. Władze policyjne aresztowały niejaką Hruberg, szwaczkę z zawodu oraz siostry Ginzig. W czasie rewizji znaleziono w mieszkaniu aresztowanych plan działania, wedle którego miasto zostało podzielone na 5 obwodów. W każdym z nich grupy agitatorów komunistów miały malować na fasadach domów napisy antypaństwowe. Nadto wykryto drukarnię komunistyczną, zaopatrzoną bogato w klisze i papier do odbijania odezw komunistycznych. Aresztowane usiłowały zniszczyć wszystkie jej materiały. Aresztowane odstawione zostały do więzienia.

Etna zaczyna działać.

WIENIEŃ, 3.XI. Pat. Dzienniki donoszą z Katanji, że Etna od wczoraj jest ponownie czynna. O godzinie drugiej po południu zaczęły się wydobywać z Etny wielkie kłęby dymu, zaś w kilka godzin później dostrzeżono w kraterze wulkanu ogień.

Kupuj wyroby krajowe — nie są gorsze od zagranicznych.

Zjazd Literatów Polskich w Wilnie.

Trzeci dzień Zjazdu.

Wczoraj przed południem zostały zakończone obrady Zjazdu. Posiedzenie w g. od 9 do 11-ej rano wypełnił referat p. B. Koreywo, po którym ustalono termin następnego, ogólnego zjazdu w Poznaniu na pierwszą połowę czerwca 1929 r. Na początku tegoż roku poszczególne związki mają przysłać swoje tyczące się Zjazdu pisma do Zw. Zaw. Lit. w Poznaniu. Przyjęto z uznaniem do wiadomości projekt wydania przez Z. Zaw. Lit. Pozn., wydania księgi pamiątkowej z racji Powszechnej Wystawy Krajowej (na którą to księgę fundusze są już zapewnione) oraz przyrzeczenie temu wydawnictwu przez nadsyłanie rękopisów.

P. Z. Kisielewski zaproponował aby na Zjeździe poznańskim jeden głos przypadał na 10-ciu członków reprezentowanego tam zrzeszenia. Uchwalono, że Zjazd ten ma być wyłącznie zjazdem delegatów zrzeszeń z dopuszczeniem do obrad także in-

nych literatów bez prawa głosu. Następnie wysłuchano sprawozdanie p. Hel. Romer-Ochenkowskiej o sytuacji organizacyjno-zarobkowej literatów w okręgu wil.

Nakoniec, m. in., na wniosek p. Goltia, powierzono zajęcie się wydrukowaniem rezolucji Zjazdu wraz z referatem p. Goetia z pierwszego posiedzenia, Zw. Zaw. Warszawskiemu.

Rezolucje Zjazdu.

I. Zjazd Literatów Polskich w Wilnie stwierdza, że byt piśmiennictwa i p.sarza polskiego jest podważony w podstawach utrzymania zaś takiego stanu rzeczy nadal zagraża przyszłości kultury narodowej.

Wobec upadku czytelnictwa i obojętności społeczeństwa, wynikającej z niskiego stanu oświaty i kultury artystycznej, Zjazd uważa, iż tylko opieka i natychmiastowa pomoc rządu może w znacznej mierze zapobiec ponoszącemu się zdziczeniu kulturalnemu. Pomoc ta powinna przejawiać się przede wszystkim w powołaniu do życia naczelnej instytucji literackiej, która byłaby w możności ogarnąć całokształt życia literackiego i pokierować akcją ratowniczą.

Zjazd Literatów Polskich w Wilnie powierza reprezentowanym na zjeździe zrze-

szonem urzeczywistnienie następujących postulatów:

1) Przeprowadzenie ustawy o Skarbie Literatury;

2) Objęcie literatów ustawą o ubezpieczeniu społecznym oraz rewizję ustawy o podatku dochodowym;

3) Dopuszczenie zrzeszeń literackich do dysponowania funduszem Kultury Narodowej, którego dotychczasowy rozdział pokrywał literaturę, jak również całą sztukę polską;

4) Jaknajszycze wprowadzenie w życie Ustawy Bibliotecznej, opracowywanej przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Zjazd literatów polskich wyraża przekonanie, że powyższe uchwały znajdują zrozumienie i poparcie u Rządu Rzeczypospolitej, której 10 lat samodzielnego życia państwowego minęło bez udzielenia wydanej pomocy piśmiennictwu. Zjazd czuje się zmuszony do przypomnienia rządowi i społeczeństwu, że słowo polskie zarówno w czasach niewoli jak i w chwili obecnej było i jest jednym z najważniejszych czynników kultury.

II. Zjazd wzywa związki i stowarzyszenia literackie do przeprowadzenia postulatów, aby ze stypendjów rozdawanych przez departament kultury i sztuki Ministerstwa

BOGACTWO i DOBROBYT

może osiągnąć każdy, kto zakupi los 1-ej klasy Polskiej Państwowej Loterii Klasowej w największym i najszczęśliwszym Kantorze w kraju

„NADZIEJA”, Lwów, Sykstuska 6.

GLÓWNA WYGRANA

750.000 złotych

Ponadto 87.500 wygranych na ogólną sumę 26 milionów złotych.

Co drugi los musi wygrać!

Dotychczas wypłaciliśmy naszym klientom następujące wygrane:

Zł. 150.000	na los Nr. 26082
Zł. 100.000	" " " 79628
Zł. 75.000	" " " 78461
Zł. 60.000	" " " 3931
Zł. 50.000	" " " 65628
Zł. 50.000	" " " 66202
Zł. 50.000	" " " 104641
Zł. 40.000	" " " 57480
Zł. 30.000	" " " 34766
Zł. 25.000	" " " 61924
Zł. 25.000	" " " 78513
Zł. 25.000	" " " 96990
Zł. 25.000	" " " 134008
Zł. 20.000	" " " 10079
Zł. 20.000	" " " 75367

oraz kilkadziesiąt tysięcy wygranych poniżej 20.000 złotych na ogólną sumę kilkunastu milionów złotych.

Całnienie 1-ej klasy już 15 i 16 listopada b. r.

Ceny losów: 1/4 losu — Zł. 10.—, 1/2 losu — Zł. 20.—, 3/4 losu — Zł. 40.—

Na zamówienia wysyłamy oryginalne losy wraz z blankietem P.K.O. na bezpłatną przesyłkę należności. Polecamy zamawiać natychmiast, albowiem w ub. Loteriach mogliśmy tylko b. wczesne zamówienia wykonać.

W tem miejscu wyciąć i wypełnione przesać nam w liście!

Karta zamówień: „K. Wil.”

Do „NADZIEJI”, Lwów, Sykstuska 6.

Niniejszem zamawiam:

..... losów ćwiartek po Zł. 10.— 3607-3
..... „ połówek po Zł. 20.—
..... „ całych po Zł. 40.—

Należność Zł. .... uszczę blankietem P.K.O., dołączonym mi przez Firmę do oryginalnych losów 1-ej klasy.

Imię i nazwisko .....

Dokładny adres .....

W dniu 2-go listopada po gruntownym odnowieniu

ZOSTAŁ Teatr „Nowości” (dawniej „Palace”) OTWARTY

pod dyr. S. KUPERMANA. Przedstawienia codziennie wcz. 8.30

„ZBYTECZNY CZŁOWIEK” melodr. w 4 akt. LIBINA.

LISTA

Członków Zjazdu Literatów Polskich w Wilnie od 1 do 4 listopada 1928 r.

a) Oficjalni delegaci:

W A R S Z A W A:

1. Towarzystwo Literatów i Dziennikarzy Polskich Warszawa: p.p. Julian Ejsmond, Stanisław Miłaszewski.

2. Polski Klub Literacki (Pen-Club) Warszawa: pp. Ferdynand Goetel, Zdzisław Kleszczyński, Julian Wołoszynowski.

3. Związek Zawodowy Literatów Polskich Warszawa: pp. Zofia Niszkowska-Gorzechowska, Zygmunt Kisielewski, Alfred Lauterbach.

4. Związek Autorów Dramatycznych Warszawa: pp. Jan Adolf Hertz, Stanisław Miłaszewski.

5. Polski Klub Artystyczny (sekcja literacka) Warszawa: pp. Jan Nepomucy Miller, Hanna Mortkowiczówna.

W I L Ń O:

6. Związek Zawodowy Literatów Polskich Lwów: pp. Kazimierz Bręczyk, Edwin Jędrkiewicz, Ida Wieniewska.

K R A K Ó W:

7. Związek Zawodowy Literatów Polskich Kraków: pp. Karol-Ludwik Koniński, Jan Wiktor.

P O Z N A Ń:

8. Związek Zawodowy Literatów Polskich Poznań: pp. Bolesław Koreywo, Marja Wicher-kiewiczowa.

W I L Ń O.

9. Związek Zawodowy Literatów Polskich Wilno: pp. prof. Stanisław Pigoń, Helena Romer-Ochenkowska, Witold Hulewicz, Tadeusz Łopalewski.

b) Goście:

W A R S Z A W A: Kazimierz Wierzyński, Aniela Zagórska, Antoni Stonimski, Karol Irzykowski.

L W Ó W: Olga Billńska, S. ŻONIM: p. Dalecka.

W I L Ń O: pp. Wanda Niedziałkowska-Dobczewska, Wiktor Piotrowicz i inni członkowie Z. Z. L. P.

Jedyny Wileński Kalendarz Kartkowy na 1929 rok

jest już do nabycia w księgarni Józefa Zawadzkiego. Hurt — Detal. 5622 2

Wkrótce w kinie „POLONJA” DZIKUSKA

W rol. gł.: MARJA MALICKA i ZBYSZKO SAWAN.

SEJM.

Porządek plenarnego posiedzenia Sejmu.

(Tel. od wł. korespondenta z Warszawy).

We wtorek, dnia 6 listopada o godz. 3 po południu odbędzie się posiedzenie plenarne Sejmu. Na porządku dziennym tego posiedzenia znajduje się pierwsze czytanie preliminarnego budżetowego na rok 1929/30, przyczem odbędzie się dyskusja ogólna nad polityką rządu w ciągu ubiegłego roku. Pierwszy zabierze głos prezes klubu narodowego pos. Rybarski. Porządek dzienny obejmie szereg drobnych spraw. Przed południem tego samego dnia odbędzie się posiedzenie cywilnej komunikacji powietrznej, na którym nastąpi rozdział referatów.

Krwawy świt nad Nową

Księżna Masza. 3629 Największa rewelacja sezonu w tych dniach w kinie „HELIOS”.

Sprawa upaństwowienia komunikacji powietrznej.

Dnia 6 listopada w Ministerstwie Komunikacji odbędzie się posiedzenie organizacji przedstawicieli samorządów w sprawie ich udziału w przyszłym państwowym przedsiębiorstwie cywilnym żeglugi powietrznej. Akces do przedsiębiorstwa zgłosiły samorządy Lwowa, Krakowa, Katowic, Łodzi, Warszawy, Poznania i Bydgoszczy. Upaństwowienie cywilnej komunikacji powietrznej nastąpi dnia 5 stycznia 1929 r.

Nowa linja okrętowa.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Dowiadujemy się, że Min. Przem. i Handlu finalizowała układy, dotyczące otwarcia nowej linji okrętowej — Gdynia- Anglia, Gdynia-Turcja i Gdynia-Francja. Linja ta, która narazie składać się będzie z 4 okrętów kursujących pomiędzy Gdynią i portami francuskimi i angielskimi, przeznaczona będzie głównie dla eksportu polskich produktów spożywczych. Linja ta będzie również przewoziła emigrantów polskich do portów angielskich lub francuskich. Będzie ona uruchomiona jeszcze w roku bieżącym.

Doniosłość linji tej polega na tem, że wywóz produktów rolnych uzależnił się od tranzytu przez Niemcy.

Wycieczka „Związku Łotewskiej Prasy Prowincjonalnej” odłożona na Boże Narodzenie.

Jak komunikuje Łotewski Związek Prasy Prowincjonalnej, wycieczka Związku do Polski została odłożona do świąt Bożego Narodzenia. Przyczyną do odroczenia wycieczki w listopadzie okazało się przedwczesne zwolnienie sesji Sejmu, co uniemożliwiło wyjazd członkom Sejmu. Nie może też jechać teraz i prezydent Prasy Prowincjonalnej, który bierze udział w pertraktacjach międzyfrakcyjnych. W związku z tem prezydent Z. P. P., członek Sejmu p. L. Ozolin odroczył termin wycieczki na czas wakacji sejmowych podczas Bożego Narodzenia.

Zarząd Centralny Prasy Prowincjonalnej ustalił skład wycieczki w następującym składzie:

- 1) przewodniczący wycieczki prezydent Z. P. P. członek Sejmu p. L. Ozolin;
- 2) jako pomocnicy przewodniczącego: od dziennika polskiego na Łotwie „Dzwon” redaktor p. K. Leczycki 3) pisma „Maras Vestnesis” redaktor ks. Jakób Ozolin (Lipawa), dalej idąc członkowie: 4) od pisma „Ventas Bals” redaktor F. Natūšs, 5) pisma „Prekules Zinas” red. J. Piziks (Prekule); 6) pisma „Ogres Straume” red. J. Libek; 7) pisma „Jaunais Ventspils Apšaksts” główny red. Lejažols; 8) od pisma „Dwinskijs Gološ” Iskt. red. N. Sawkow; 9) przewodniczący zagranicznego oddziału biura prasy prowincjonalnej red. S. Melnāksnis; 10) dziennikarz Piotr Blaus i 11) red. Karol Drukert pisma „Jekabpils Vestnesis”. Kandydaci: od pisma „Kurzemes Vards” (Lipawa) red. Gramatnieks, od pisma „Kurzemes Bals” odp. red. G. Milberg-przewodniczący biura Prasy Prowincjonalnej, neį Bruno Rozenberg red. Wold. Osobin Z. P. P. członek Zw. Centralnego i od redakcji „Dzvonu” — Edmund Butnicki.

W R. i O. P. korzystali również literaci-urzednicy, otrzymując równocześnie w urzędzie bezpłatny urlop oraz, aby wiek literata nie grał przy udzielaniu tych stypendjów żadnej roli.

III. W sprawie Akademii Literatury czy Leży Literackiej Zjazd uchwała odwołać się do walnych zebrań poszczególnych związków literackich, aby wyjasniły jak najprędzej swoje stanowisko w tej sprawie.

IV. Zjazd wzywa czynniki powołane do przyspieszenia uchwalonego przez Sejm wydania zbiorowego dzieł Adama Mickiewicza oraz do urzeczywistnienia jak najrychlej zapowledzianych wydań pełnych dzieł Cypriana Norwida i Tadeusza Micinińskiego.

Wycieczka do Trok.

Wycieczka ta poza momentami turystycznymi ma jeszcze znaczenie, które okaże się zapewne niebawem. Mianowicie goście prowadzeni przez prof. Remera zwiedzili ruiny na jeziorze, Kinse (przymianowany w gminie karelskiej przez p. hazana Firkowicza, obejrzeni dokumenty przywiezione przez królów polskich nadane Karaimom) i inne osobliwości czy piękności Trok powzięli różne postanowienia, w sprawie wycieczek, które mają podej-

— Wieczór poetycki. Dzisiaj w niedzielę dn. 4 b. m. o godz. 7.30 wiecz. w sali gimnazjum A. Mickiewicza poeci Kazimierz Wierzyński, główny laureat Olimpiady i Antoni Stonimski urządzają wieczór poetycki, na którym odczytają swe niedrukowane utwory. Bilety w cenie od 1—3 zł., w niewielkiej już ilości do nabycia przy kasie przed rozpoczęciem wieczoru.

— Wielka Akad. * Wielka Akad. * Wielka Akad. Mickiewiczowska z udziałem najwybitniejszych przybyłych na zjazd literatów polskich oraz miejscowych koryfeuszów literatury a nadto dyrektora Osterwy i artystów Reduty, wreszci chóru Echa odbędzie się — przypominamy — dzisiaj w niedzielę dn. 4 listopada o godz. 12.15 w południe w teatrze Reduta na Pohulance.

Reszta niesprzedanych biletów w do nabycia w kasie Reduty od godz. 10 rano.

KRONIKA.

Niedziela 4 listopada.
 Dziś: Karola.
 Jutro: Zachariasza.
 Wschód słońca—g. 6 m. 08
 Zachód — g. 16 m. 02

METEOROLOGICZNA.
 — Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 3 XI. b. r. Ciśnienie średnie 764. Temperatura +10 stop. C., opady. Wiatr przeważający południowy.
 Uwagi: Pochmurno, mgła, minimum na dobę +10 stop. C. maksimum +11 stop. C.
 Tendencja barometryczna wzrost ciśnienia.

KOŚCIELNA.
 — Rada Zjednoczonych Sodalijści najszybciej składa gorące podziękowanie wszystkim, którzy łaskawie obdarowali swój współdziałal w Akademii ku czci św. Stanisława Kostki, a zwłaszcza ks. kan. prof. St. Miłkowskiego, zespołowi chóru „Lutni” z prof. J. Lesniewskim na czele, paniom hr. Ledóchowskiej, Potożowiczównie, Jasińskiej i Sopotównie, oraz Magistratowi m. Wilna za bezpłatne udzielenie sali.

MIĘSKA.
 — Przewóz rezerwy zbożowej do Wilna. Onegdaj wieczorem powrócił do Wilna szef Sekcji Rezerwy i Rynków Łukucjewski, który podczas kilkudniowego pobytu w Warszawie poczynił starania w Ministerstwie Komunikacji o uzyskanie 50-cio procentowej ulgi na przewóz kolejną 60 wagonów żyta, jako rezerwy zbożowej m. Wilna. Starania te, jak się dowiadujemy, uwiecznione zostały powodzeniem.

— Otwarcie biblioteki i czytelnia miejskiej. Wczoraj w dniu 3 b. m. została otwarta biblioteka i czytelnia miejska przy ul. Wielkiej 46, czynne codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 4-jej po poł. do godz. 8-jej wiecz. Opłata za korzystanie z biblioteki od jednej książki wynosi 50 gr.; z czytelnia 50 gr. miesięcznie — dziennie 5 groszy.

— Jak Magistrat uczcił 10-cio lecie niepodległości. Jak się dowiadujemy Magistrat m. Wilna uczcił święto 10-cio lecia niepodległości Polski przez założenie kamieni węgielnych pod budowę szkoły powszechnej na Antokolu i domu robotniczego na Piotroncie. Jednocześnie nastąpi uroczyste otwarcie nowowbudowanej szkoły w Kuprianiskach.

— Posiedzenie Komisji Technicznej. W poniedziałek 5 b. m. w lokalu Magistratu odbędzie się posiedzenie miejskiej Komisji Technicznej. Na porządku dziennym: 1) Regulacja placu Katedralnego oraz przyległych ogrodów i ulic, 2) Akceptacja projektu budowy szkoły na ul. Sierakowskiego 6, 3) Rozpatrzenie projektu budowy ośrodka zdrowia.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— Włec ogólnoakademicki. Wileński Komitet Akademicki niniejszym przypomina, że w dniu dzisiejszym o godz. 12-jej w południe odbędzie się wileński ogólnoakademicki w Sali Śniadackich U. S. B. w sprawie propagandy Samowystarczalności Gospodarczej.

WOJSKOWA.

— Raporty kontrolne oficerów rezerwy i pospolit. ruszenia. Jutro rozpoczynają się raporty kontrolne oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia i byłych urzędników wojskowych zamieszkujących na terenie Wilna i powiatów: wileńskiego i oszmiańskiego, a urodzonych (eficery rezerwy) w latach: 1902, 1901, 1900, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893 i 1892, którzy w latach ubiegłych nie odbyli żadnego ustawowego ćwiczenia wojskowego i nie zgłoszili się do raportów kontrolnych oficerów rezerwy, pospolitego ruszenia i urzędników wojskowych zwolnionych z czynnej służby w wojsku urodzonych w 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1884, 1881, 1876 i 1875, którzy w latach ubiegłych nie zgłoszili się do raportów kontrolnych. Raporty będą odbywały się w lokalu kasyna oficerskiego, 5 listopada stają wszyscy oficerowie urodzeni w Wilnie i powiatach: wileńskim i oszmiańskim nazwiska których rozpoczynają się na A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. L. (x)

— Kto stał do zabrań kontrolnych. Jutro 5 listopada do zabrań kontrolnych stają rezerwiści i pospolityci urodzeni w roku 1888, nazwiska których rozpoczynają się na K. L. Z. Zabrań kontrolne odbywają się w świetlicy 3 p. sp. (Arsenańska 5). Jednocześnie przypominamy, że komisja kontrolna zaopiaruje książeczki wojskowe zgłaszających się w fotografie. Wobec tego każdy zgłaszający się do zabrań szeregowych rezerwy lub pospolitego ruszenia obowiązany jest przedłożyć dwie fotografie bez okrycia głowy, z których jedna winna być poświadczona przez odpowiedni komisariat P. P.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Posiedzenie Komitetu Budowy Pomnika s. p. Józefa Montwiłła. W poniedziałek dnia 5 b. m. o godz. 7 w. w lokalu przy ul. Tatarskiej 1-12, odbędzie się posiedzenie Komitetu Budowy Pomnika s. p. Józefa Montwiłła.

— Związek Zawodowy Krawców i Krawczyń w Wilnie podaje do wiadomości, swych Członków, że Walne Zebranie odbędzie się w dniu 5 listopada b. r. o godzinie 7 wiecz. przy ul. Żawalnej 1-4.

ARTYSTYCZNA.

— Wystawa modernistów polskich otwarta w salonach Klubu Kolejowców, ul. Dąbrowskiego 5, codziennie od 10-tej zrana do 8-jej wieczorem.

NADESLANE.

— Oświadczenie w sprawie strajku w fabryce „Bałtyk”. Wobec rozszerzenia celowego mylnych i zupełnie niezgodnych z rzeczywistością pogłosek o przychylnym i przebiegu strajku, zmuszeni jesteśmy opinii publicznej podać do wiadomości, iż strajk ten wbrew woli naszych robotników został wywołany przez Związek Chemiczny, który nie wspólnego z naszą gałęzią nie ma, a jedynie dzięki temu, iż jednym z przywódców owego związku jest osoba—wprawdzie nie chemik, lecz z zawodu tragarz,—który przed 2 laty został przez nas z powodu pewnych przyczyn wydalony, który starał się przez cały czas wywołać u nas strajk.

Zaznaczamy, iż na tle ekonomicznym (jak podwyżki i t. p.) nigdy u nas żadnych zatargów nie było i obecnie nie zważając na to, iż stawki nasze są wyższe od innych fabryk naszej gałęzi, oświadczyliśmy p. Inspektorowi Pracy, iż gdy takowe znajdą się konieczne zmianę stawek, to jego decyzji w zupełności podporządkujemy się.

Równocześnie oświadczamy, iż wszelkie pogłoski szerzone celowo wśród naszych robotników jakobyśmy przy wznowieniu pracy mieli zamiar wyróżnienia pewnych grup, są nieprawdziwe i dla postrachu rozświecające.

W zupełności nie zwracamy uwagi na „taktykę” związku oraz nie tworzy „blokady” fabryki, albowiem przedsiębiorstwo nasze jest zbyt poważne, by mogło ulec dyktaturze ulicy.

Nie znajdujemy żadnych zasadniczych przeszkód, do uruchomienia fabryki oprócz nieuwzględnienia opinii komisji, dążącej do opamiętania steru w naszej fabryce, do czego my pod żadnym względem nie dopuszczamy i w razie potrzeby fabrykę uruchomimy.

Towarzystwo Parowej Fabryki Konserw „BAŁTYK”.

Teatr i muzyka.

REDUTA (na Pohulance).

— Dziś popołudniu dramat G. Zapolskiej — „Tamten” z J. Karbowskim w postaci Kornitowa. Ceny miejsc niższe. Początek o godz. 15.30. Bilety wcześniej w „Orbisie” — i od godz. 14-jej w kasie teatru.
 Wieczorem po raz 2-gi sztuka Tadeusza Łopalewskiego — „Rycerz z La Manczy”.

TEATR POLSKI (sala „Lutnia”).

— Występy Marii Gorczyńskiej. O g. 5 m. 15 pp. Maria Gorczyńska wystąpi w swej świetnej kreacji krotkowi W. Rapackiego „Panna z dobrego domu” (ceny miejsc niższe), o g. zaś 8 m. 30 wiecz.—komedii amerykańskiej Millera i Milnora „Szkoła wdzięku”.

— Popołudniowa szkolna. Dziś o g. 3 pp. po raz ostatni w sezonie gralna będzie przedstawiana komedia J. Korzeniowskiego „Stary kawaler”. Ceny miejsc od 20 groszy.

Ku uczczeniu 10-cio lecia niepodległości, Teatr Polski wystawia „Damy i Huzary” — Al. Fredry.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 435 mtr.

NIEDZIELA, dn. 4 listopada 1928 r.

10.10—11.25: Transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej. 11.56—12.10: Transmisja z Warszawy: sygnał czasu, hejnał, oraz komunikaty. 12.10 — 12.30: Transmisja z Warszawy: Poranek muzyczny w wyk. Orkiestry Filharmonicznej pod dyr. Józefa Ozimńskiego. W programie Fr. Liszt. 12.30—14.00: Transmisja z „Reduty” uroczystej Akademii Mickiewiczowskiej z okazji I w Wilnie Zjazdu Literatów Polskich. Cz. I: 1) „Oda do młodości” A. Mickiewicza — Juliusz Osterwa. 2) Zagajenie — przez Zw. Zaw. Lit. Polskich w Wilnie prof. Stanisław Pigoń, 3) Przemówienie od poetów — Jan Lechoń, 4) „Mickiewicz wraca do kraju” Juliusza Kaden-Bandrowskiego — Józef Karbowski. 5) „Śmierć pułkownika” A. Mickiewicza, muzyka Gawlasa — Chór „Echo” pod. dyr. prof. Wł. Kalinowskiego. Cz. II: 1) „Nad wodą wielką i czystą” A. Mickiewicza — Kazimierz Vorbrodt, 2) Przemówienie — Stanisław Miłkowskiego — Autor, 4) Przemówienie — Józef Jędrzejko, 5) Przemówienie — prof. Marian Zdzienicki, 6) „Pieśń Filarecka” — Chór „Echo” pod dyr. prof. Wł. Kalinowskiego. 14.00—15.05: Audycja zarezerwowana dla Zjazdu Literatów. — 15.05—17.20: Transmisja z Filharmonii Warszawskiej. Recital wiołoczołowy Gisparda Cassado z udziałem Giietty Mendigiani (fort.). W programie Grieg, Beethoven, Lokatelli i inni. 17.20—17.45: Transmisja z Warszawy: „Loteria i jej rozwój” odczyt wygłosi dr. Witold Czechowicz. 17.45—18.00: Transmisja z Warszawy: „Chwilka lotnicza”. 18.00—19.00: Transmisja z Warszawy: Koncert popularny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimńskiego oraz Tadeusza Bocheńskiego (recytacje). 19.00—19.20: Odczyt w języku litewskim wygł. J. Kraunajtis. 19.20—19.45: Transmisja z Warszawy: Odczyt z cyklu „Włóczęgi myśliwskie”. 19.45—20.00: Komunikaty, odczytanie programu na poniedziałek i sygnał czasu z Warszawy. 20.00—20.25: Transmisja z Warszawy: „Rozrywki umysłowe” wygł. C. Jabłonowski. 20.30: Transmisja Obchodu 10-lecia Klubu Urzędników w Warszawie. 21.30: Transmisja z Warszawy: Koncert w wyk. Orkiestry P. P. pod dyr. J. Ozimńskiego. 22.00 — 23.30: Transmisja z Warszawy. Komunikaty. P. A. T., policyjni, sportowy i inne oraz muzyka taneczna

PNIEDZIAŁEK, dn. 5 listopada 1928 r.

11.55—12.10: Transmisja z Warszawy: Sygnał czasu, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, oraz komunikat meteorologiczny. 16.10 — 16.30: Odczytanie programu dziennego i chwilka litewska. 16.30 — 16.45: Komunikat L. O. P. 16.45 — 17.10: Muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Weksler w Warszawie, ul. Marszałkowska 132. Jeneralne przedstawicielstwo na Polskę angielskiej wytwórni „His Masters Voice”, płyty 1) Rossini: Cyryluk Sawilski i II cz. 2) Kettelbey: W ogrodzie klasztornym. 3) Niewiadomski: Dziej-

Przy licznych dolegliwościach kobje-
 cych, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa”
 sprawia znakomitą ulgę. Świadczenia kliniki chor-
 rob kobiecych stwierdzają, że woda „Franciszka-
 Józefa”, jako łagodnie działający środek czyszc-
 zający, jest stosowany z doskonałym skutkiem
 zwłaszcza u położnic. Ządać w aptek. i droger.

— z buzią jak melina. 4) Krupiński: Trzy ścież-
 ki. 5) Waldteufel: Etudiantina — walc. 6) Moretz:
 Księżyc i róże — fox-trott. 7) Benatky: Ppiewsz
 mi w tańcu — walc-boston. 17.10 — 17.35: „Jak się
 zależeć chronią przed zimą” pogad. dla młodzie-
 ży i dzieci wygł. Maria Werycha-Radziwiłow-
 czo-wa. 17.35 — 18.00: „Muzyka instrumentalna wieku
 XVII” odczyt VI z cyklu „Historia muzyki w
 przykładach” wygł. dr. Tadeusz Szeliński.
 18.00—19.00: Koncert popołudniowy. Wyk. orkie-
 stra wojskowa 6 p. p. Leg. pod kier. kpt. Bugu-
 miła Reszke. Maria Święcicka (sopran), dr. Tadeu-
 sz Szeliński (akomp.). Cz. I Raendel-aria z op.
 „Rodelinda” Gietyry-aria z op. „Richard coer
 de Lion. Pieśni: Komorowski — Kalina, 2) Werthe-
 im — Czarne motyle, 3) Szumowski — „O maków
 purpurowych”, Celenski — „Marzenie dziewczyny”.
 II cz. I) Donizetti — marsz, 2) Durand: Walc-ken-
 centowy, 3) Borodin. Księża Igor, chór włościn
 z opery, 4) Reszke: Student—marsz. 19.00—19.25:
 Audycja wesola z cyklu: „Rozwój Polskiego Hu-
 moru”. Utwory Mikołaja Reja w wyk art. Teatru
 Polskiego Karola Wyrwicz-Wichrowskiego. 19.25 —
 19.50: „Walki byłych formacji gen. Józefa Halle-
 ra” odczyt z okazji 10-lecia niepodległości Polski
 wygł. Stefan Dąbrowski. 19.50—20.00: Odczytanie
 programu na wtorek—komunikaty i sygnał czasu
 z Warszawy.

Postrzezenie podczas sprzeckzi.

Wczoraj wieczorem przy ulicy Piłsud-
 skiego 13 miało miejsce tragiczne zajście.
 Podczas sprzeckzi wynikłej pomiędzy wła-
 ścicielem mieszkania Franciszkiem Surowi-
 czem a jego sublokotorem niejakim Bron-
 nickim ten ostatni tak dalece uniósł się, że
 wy dobył nagle rewolwer i strzelił raniać
 Surowicza w pachwinę. Bronicki widząc
 tragiczne skutki oddanego w zdenewowa-
 niu strzału — zbiegł.

Ranego Surowicza odwieziono do
 szpitala. (x).

SPORT.

Pogoń — A. Z. S.

W dniu dzisiejszym o godz. 14 na boisku
 Makabi rozegra Pogoń mecz o puchar Wil. Z. O.
 P-u z drużyną A. Z. S-u.

Zawody powyższe zapowiadają się bardzo
 interesujące ze względu na wzmocniony skład
 drużyny Pogoni, którą zasilili 2-ch znanych piłka-
 rzy: p. Reyman (Warta Krakowska) i Zbyszewski
 (A. Z. S. Warszawa).

Gdzie należy nabyć los Lot. Państw.?

Tylko w jedynej największej, najstarszej i najszczęśliwszej w Polsce kolekturze

E. LICHTENSTEIN i S-ka

Warszawa. Firma egz. od r. 1835.

Oddział w Wilnie Wielka 44, tel. 425.

Kiedy? Już,

bo 15 listopada rozpoczyna się ciągnięcie I klasy 18 Polskiej Loterii Państwowej.

Co wygrać można?

Główna wygrana 750 tysięcy i wiele, wiele innych.

Ogólna suma wygranych 26.761.600 zł.

Za ile grać można? Tylko za

zł. 10—¹/₄ losu lub za zł. 20—¹/₂ losu lub też za zł. 40—¹/₁ losu

A jakie są szanse do wygrania?

Kolosalne—bo co drugi los wygrywał

Jakie większe wygrane padły w tej kolekturze?

Zł.	na Nr.	Zł.	na Nr.	Zł.	na Nr.	Zł.	na Nr.
275000	40223	50000	72883	15000	102895	10000	30722
250000	18690	50000	61282	15000	75071	10000	102981
200000	57918	40000	110793	10000	16725	10000	12486
150000	19602	40000	86444	10000	46052	10000	41330
100000	28583	35000	33368	10000	45027	10000	75978
100000	16436	25000	37235	10000	44350	11000	52015
100000	13994	25000	27700	10000	39582	5000	22152
100000	88858	25000	20045	10000	6876	5000	18415
75000	10551	25000	19223	10000	3342	5000	26770
50000	40947	25000	90882	10000	46101	5000	23812
50000	47008	15000	654	10000	15056	5000	70050
50000	26338	15000	105269	10000	95709	5000	84614

Zakupujcie u nas losy. Szczęście stale sprzyja naszym P. T. graczom

Ogólną tabelę 18-iej Loterii można sprawdzić u nas codziennie bezpłatnie. Łaskawe zlecenia prowincji załatwiamy zgodnie z naszą tradycją odwrotną pocztą szybko i punktualnie.

P. K. O. Nr 81051.

P. K. O. Nr. 81051.

KOŁDRY

z rozmaitych materiałów i najlepszej waty wyrabia i sprzedaje znana firma

B-cia Chanutin

Wilno, Niemiecka 23, firma egz. od r. 1890.

Sprzedż również na RATY.

Obstalunki są wykonywane w ciągu 24 godzin.

Fortapjan

do sprze-
 dzenia
 Dąbrowskiego 4—1. 3619 2

Planina

pierwszorzęd. fabryk
 sprzedają się na do-
 godnych warunkach. W. Poku-
 lanka 9—23. 3625 3

Zgubioną

książkę
 wojskową
 wyd. przez P. K. U. Święciany
 na imię Konstantego Szyman-
 skiego syn Antoniego i Walerji
 z rocz. 1898 zam. os. Świłko
 gm. Piłskiej, uznawania się 3594

Ogłaszajcie się

w „Kurierze Wileńskim”.

Trwałe i eleganckie — Ryskie KALOSZE i ŚNIEGOWCE „KWADRAT”

Quadrat
 GRAND-PRIX
 RIGA 1928

Grand-Prix

Białostok 1928.

Wielki medal

złoty

Wiarno 1928.

JAKOŚĆ
 GWARANTO-
 WANA.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

SKŁAD M. ZŁATIN

Fabryczny
 WILNO, Niemiecka 28, telef. 13-21.
 3634

AKUMULATORY

anodowe, katodowe, samochodowe i inne ży-
 wotne, trwałe, efektywne i dlatego tanie. Kwas
 siarkowy i części do akumulatorów.

LADOWANIE I NAPRAWA

FACHOWO. TANIO. 3613

Zakłady Akumulatorowe i Elektrotechniczne

MICHAŁ GIRDA Wilno, Szopna 8 (przy dworcu).

PROWINCJA! WYJAZD do Warszawy ZBYTECZNY!

Załatwiamy wszelkie zlecenia w sądach, urzędach państw. i komunalnych, instytucjach finansowych i wszystkich innych. Interwencje, zastępstwa, porady, informacje we wszelkich sprawach. Windykacje weksli i należności. Wywiady.

Biuro „Pomoc prawno-handlowa”

Warszawa, Nowy-Swiat 28.

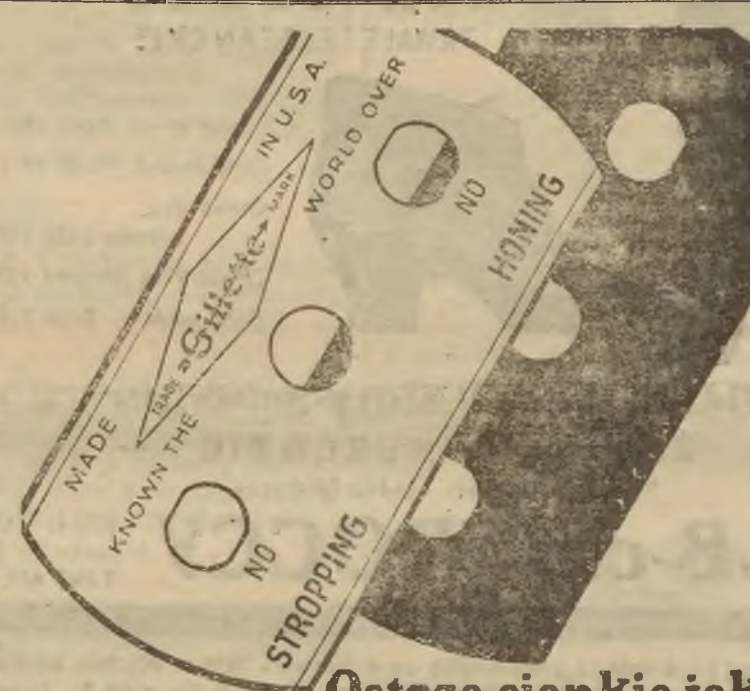
Prosimy załączyć znaczki pocztowe na odpowiedź.

Korespondenci w całej Polsce poszukiwani. 3628-15

Ogłoszenie.

TECHNIK DROGOWIEC z praktyką przy budo-
 wie i konserwacji dróg bitych, dokładnie obeznajomio-
 ny z budową mostów żelbetonowych, niewielkiej i kre-
 śleniem poszukiwany. Posada samorządowa, stała, upo-
 sażenie według grupy IX-iej oraz mieszkanie w naturze i grunt.

Podania tylko z dołączeniem świadectw z odby-
 tych studiów, oraz poprzednich prac nadsyłać w ter-
 minie do 15-go listopada 1928 r. pod adresem Kom-
 za—Zarząd Drogowy. 3536.

Ostrze cienkie jak włos,
 elastyczne jak sprężyna,
 twarde jak diament

W zakładach Gillette zastosowano
 najnowsze metody hartowania i
 obróbki stali. Długoletnie doświad-
 czeń i najbardziej nowoczesne pa-
 tentowane maszyny szlifierskie dały w
 rezultacie najlepszy sposób fabrykacji.
 Każdy prawdziwy nożyk
 Gillette jest oznaczony
 marką ochronną

GILLETTE SAFETY RAZOR

Oryginalne nożyki GILLETTE importowane bezpośrednio z Ameryki.

KORZYSTNA PROPOZYCJA.

Czy chcesz być bogatym, szczęśliwym, żyć w dostatku i dobrobycie, bez
 trosk o lepsze jutro? Jeżeli tak — więc pocóż zlekceś? Wszak 15 listo-
 pada r. b. ROZPOCZYNA SIĘ JUŻ CIĄNIENIE

1-iej klasy 18-iej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej.

Główna wygrana zł. 750,000 i wiele, wiele innych

!!! CO DRUGI LOS BEZWZGLĘDNIE WYGRYWA !!!

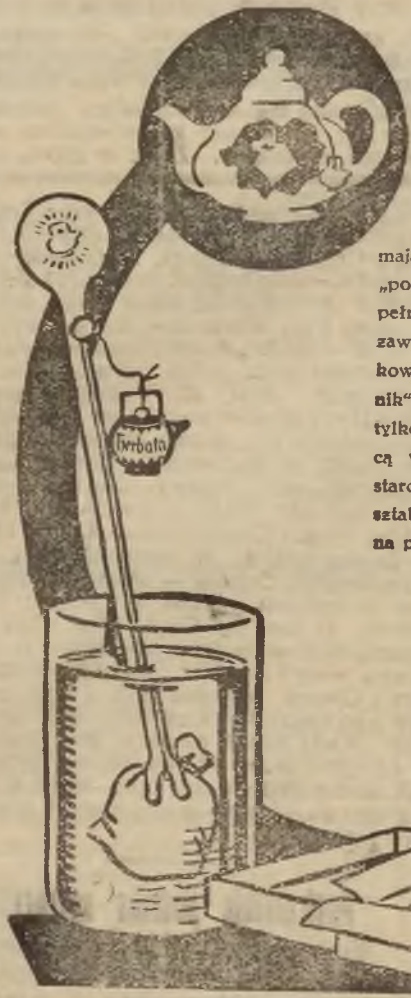
Cena: ¹/₄ losu 10 zł. ¹/₂ losu 20 zł. ¹/₁ losu 40 zł.

KUPUJCIE LOS P. P. Lot. Klas. TYLKO w NAJWIĘKSZEJ i NAJSZCZĘŚLIWSZEJ KOLEKTURZE

H. MINKOWSKI

WILNO, NIEMIECKA 35. — TEL. 1317. — P. K. O. 80.928.
 Centrala w Warszawie, Nalewki 40. Tel. 296-35. P. K. O. 3553, która
 wzbogaciła tysiące swych graczy.

W

Nadzwyczajną nowością,

mającą duże szanse powodzenia jest „pompadurka”.

Teapot Company Ltd. Tow. „Czajnik” z o.o. Warszawa, Okopowa 51

Wyrób Krajowy.

3624/19075

„KONTINENTS”

ŚNIEGOWCE I KALOSZE TRWAŁE I ELEGANCKIE

- Grand Prix Paris 1927
Gold medal Paris 1927
Grand Prix Libawa 1926, 1927
Grand Prix Mitawa 1927
Gold medal Ryga 1 27

Wielki medal złoty WILNO 1928

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE

DOM HANDLOWY B-cia TROCCY WILNO, Wińska 26. Telef. 625.

LOS Y

1 KLASY 18 POLSKIEJ LOTERJI PAŃSTWOWEJ już kupują wszyscy tylko w największej, najstarszej i najszczęśliwszej w Polsce kolektorze

A. LICHTENSTEIN I S-KA Warszawa, Centrala kolektury, Marszałkowska 146

Główna wygrana 750 tysięcy

OGÓLNA SUMA WYGRANYCH 26,761.600 ZŁ.

CENA LOSÓW: 1/4 zł. 0.— 1/2 zł. 20.— 1/1 zł. 40.—

CO DRUGI LOS WYGRYWA!

Uzyszciliśmy już tysiące rodzin. Za kupione i wygrane u nas losy wypłaciliśmy już klientom KILKADZIESIĄT MILJONÓW ZŁOTYCH.

Kaskawe zlecenia prowincji załatwiamy zgodnie z naszą tradycją odrotną pocztą szybko i punktualnie

OSTATNIO ZNÓW PADŁY U NAS WIELKIE WYGRANE: Zł. 100 tysięcy na Nr. 88858

W tym miejscu prosimy wywiad i nam taskawie w liście przestad.

ZAMÓWIENIE „19” Do najbliższej w Polsce kolektury B. LICHTENSTEIN I S-KA WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 146

Niniejszym upraszam o przyłączenie mi do 1ej kl. 18 Loterii Państwowej

Należność wpłace po otrzymaniu losów do PKO. czekiem nadesłanym przez kolekturę.

Imię nazwisko..... Dokładny adres.....

Najtrwalsze i najwykwintniejsze Sniegowce i Kalosze GENTLEMAN

Wyrób Krajowy.

3625/19124

MIÓD pszczołny

czysty, pod gwarancją lipcowy, deserowy i dla celów kuracyjnych, własnych pasiek w blaszankach 5 kg.—16.80 zł., 10 kg.—32 zł., 20 kg.—61 zł.

Drób rasowy

Zielononóżki (złoty medal) Kaczki Pekiny Indyki Mamuthy do sprzedania w sklepie nabiłowym „FERMA LUBOWA”

Wilenkin

UL. Tatarska 20

MEBLE

jedalne, sypialne, i gabinetowe, kredensy, stoły, szafy, łóżka i t. d.

Wykwintne - Mocne Niedrogo.

na dogodnych warunkach i na raty. 1564

DZIERŻAWY

majątków ziemskich mniejszych i większych załatwiamy szybko i dogodnie.

Wileńskie Biuro 3588-0 Komisowo - Handlowe Mickiewiczza 21. tel. 152.

SMAKOSZE

CAŁEGO ŚWIATA piją tylko angielską

HERBATĘ LYONS'a

Ta niezównana w smaku herbata używana jest na dworze KRÓLA angielskiego oraz na wszystkich dworach EUROPEJSKICH.

PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ Teofil Marzec, WARSZAWA MAZOWIECKA 51 MARSZAŁKOWSKA 89.

Przedstawiciel: K. Ablamowicz, Wilno, Kasztanowa 7.

Miejski Kineamatograf Kulturalno - Oświatowy SALA MIEJSKA (Ostrobramska 5)

Od dnia 31 października do 4 listopada 1928 r. włącznie będzie wyświetlany film: W MROKACH NOCY Dramat w 10 aktach. W rolach głównych: Patsy Ruth Miller i Matt Moore.

KINO TEATR „HELIOS” Wileńska 38.

Dziś! Wielki Sensacyjny film! CZERWONY BIES (Tajemna moc) Wstrząsający dramat erotyczny z życia piękniejszej księżniczki rosyjskiej. W rol. główn. Suzy Vernon i mistrz ekranu MICHAŁ BOHNNEN.

KINO „POLONJA” Mickiewiczza 22

Dziś! Uroczna premiera. Najnowsze, najwybitniejsze i najsmielsze arcydzieło E. A. DUPONTA: „MOULIN ROUGE” Głównie role odtworzyła genialna tragiczka Olga CZECHOVA, Jean Brodin i Ewa Gray.

KINO Ficcadilly WIELKA 42

Dziś! Wielki Najwspanialszy film rewolucji Bolszewickiej, podług powieści stynego pisarza rosyjskiego ILJI ERENBURGA p. t. MIŁOŚĆ JOANNY NEY

KINO LUX Mickiewiczza 11

Dziś! Film ze śpiewem! Największe nieśmiertelne arcydzieło wszechświatowej sławy myśliciela Hr. Lwa Tołstoja ZMARTWYCHWSTANIE

KINO WANDA

Dziś! Na górze jest Niebo i na dole jest niebo! Słowa te przestają być problemem oglądając nieporównane arcydzieło epoki ODRODZENIA

Kino Kolejowe Ognisko (obok dworca kolejowego)

Dziś! Najwybitniejszy film z wielkiej wojny SWIAT w PŁOMIENIACH wspaniały dramat w 12 aktach.

LECZNICA Litewskiego Stowarzyszenia Pomocy Sanitarnej W przychodni przyjmują lekarze specjaliści: Choroby wewnętrzne od 11—2; chirurgiczne od 1—2; kobiece 11—1; oczu 12—2; uszu, nosa i gardła od 11—1 popoł.

Gabinet Roentgena i elektro-leczniczy. Leczenie promieniami, fotografowanie, prześwietlanie. Diatermia. Kwarцова lampa Solux. Elektryczne wanny. Laboratorium analityczne.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Jagiellońska 3. Tel. 99. Czynne od godz. 9—3 popoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 popoł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6 do 7 wiecz. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Wydawca „Kurier Wileński” s-ka z ogr. odp. Tow. Wyd. „Pogoń”, Druk. „Pax”, ul. św. Iłgna: o 5, tel. 893. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz.